

שְׁהִיא תְּשׁוּבָה, סִפְּהָ, אֶתְרוּג, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא לְדוּלָב. מִיָּד - וְהַמִּים הָיוּ הַלוֹךְ וְחָסוּר. מִתְמַעֲטִים הַחֲטָאִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל. אִף כִּף מִתְמַעֲטִים הַמְּנִינִים, שֶׁהֵם מִלְּאֲכֵי הַחֲבֻלָה שֶׁמְנִינִים עֲלֵיהֶם שְׂדוּמִים לְמִי הַמַּבּוּל. כְּמוֹ שֶׁפָּרְשׂוּהוּ, עָשָׂה עֲבָרָה אַחַת, קָנָה לוֹ קִטְיָגוּר אַחַד. בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁמִּתְמַעֲטִים הַחֲטָאִים, מִתְמַעֲטִים הַפְּרִים שֶׁלָּהֶם, מִתְמַעֲטִים הַמְּנִינִים שֶׁל שְׂבָעִים אַמּוֹת, מִתְמַעֲטִים שְׂבָעִים אַמּוֹת, מִתְמַעֲטֵי הַטּוֹב שֶׁלָּהֶם.

תִּבְתַּת נַח, צִוְּהָ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַכְנִיֵס עִמּוֹ שְׁנַיִם שְׁנַיִם (בְּרֵאשִׁית

ו) שְׂבָעָה שְׂבָעָה זָכָר וְנִקְבָּה, לְקַרְבָּן, לְהִגָּן עַל נַח וְעַל כָּל אֱלוֹ שְׂנַכְנָסִים עִמּוֹ לְתַבָּה. אִף כִּף אֱלוֹ שְׂשׂוּמָרִים חֲגִים וְזַמְנִים, שֶׁהֵם יָמִים טוֹבִים, שְׁנַיִם שְׁנַיִם שְׂבָעָה שְׂבָעָה. שְׁנַיִם שְׁנַיִם - שְׁנֵי יָמֵי רֵאשׁ הַשָּׁנָה וְשְׁנֵי יָמִים שֶׁל שְׂבָעוֹת. וּמִפְּנֵי שֶׁאֱלוֹ שְׁנַיִם מֵהֶם בְּסַפְקָה, הָרִי שְׁנֵי יָמֵי הַפּוּרִים בְּמִקּוּמָם. שְׂבָעָה שְׂבָעָה - שְׂבָעַת יָמֵי הַפֶּסַח, שְׂבָעַת יָמֵי הַסִּכּוֹת. נַח פִּנְגָד יוֹם הַשַּׁבָּת, וְזֶהוּ (שֵׁם ו) מִכָּל הַחַי.

הַסִּפְּהָ מְגַנָּה עַל יִשְׂרָאֵל, זֶהוּ שְׂפָתוֹב (יִשְׁעִיָּה ד) וְסִפְּהָ תִּהְיֶה לְצַל יוֹמָם מִחֲרֹב. הַסִּפְּהָ הִיא מְגַנָּה. מֵה תִּבְתַּת נַח לְהִגָּן, אִף כִּף סִפְּהָ לְהִגָּן. וְעוֹד מִכָּל הַחַי - חַיִּי בְּרִכּוֹת הַתְּפִלָּה, וְהֵן תִּשְׁעַת תִּשְׁעָה. בְּרִכַּת הַמִּינִים בֵּה נִשְׁלָמוֹת עֶשֶׂר סְפִירוֹת מִמְעַלָּה לְמַטָּה וּמִמַּטָּה לְמַעַלָּה, וְהִיא פִּנְגָד נַח.

וְעוֹד מִכָּל הַחַי - הַשְּׂכִינָה מְגַנָּה עַל אֱלוֹ שְׂשׂוּמָרִים י', אוֹת שְׂבָת בְּתַחוּם שְׁלוֹ, שֶׁהוּא שְׂמוֹנֵת אֲלָפִים, אֲלָפִים לְכָל צַד. וְעוֹד מִכָּל הַחַי - אֱלוֹ שְׂשׂוּמָרִים י', אוֹת בְּרִית, שֶׁהוּא בְּשִׁמּוֹנָה יָמִים, שְׁנַמְר עֲלֵיהֶם, (וַיִּקְרָא יב) וּבִיּוֹם הַשְּׂמִינִי יְמוֹל בֶּשֶׂר עָרְלָתוֹ. וְעוֹד מִכָּל הַחַי - אֱלוֹ שְׂשׂוּמָרִים אוֹת י', תְּפִלִּין בְּשִׁמּוֹנָה פְּרָשִׁיּוֹת.

עַל יִשְׂרָאֵל, דְּאִיהִי תְּשׁוּבָה, סִפְּהָ, אֶתְרוּג, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּאִיהוּ לְדוּלָב. מִיָּד וְהַמִּים הָיוּ הַלוֹךְ וְחָסוּר, מִתְמַעֲטִין חוּבִין דִּישְׂרָאֵל, אוֹף הָכִי מִתְמַעֲטִין מְמַנָּן דְּאִינוּן מִלְּאֲכֵי חֲבֻלָה, דְּמְמַנָּן עֲלֵיהוּ, דְּדַמְיִין לְמִי טוֹפְנָא. כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ, עָשָׂה עֲבָרָה אַחַת קָנָה לוֹ קִטְיָגוּר אַחַד. בְּהִהוּא זְמַנָּא דְּמִתְמַעֲטִין חוּבִין, מִתְמַעֲטִין פְּרִים דְּלֵהוּן, מִתְמַעֲטִין מְמַנָּן דְּע' אוּמִין, מִתְמַעֲטִין ע' אוּמִין, מִתְמַעֲטֵי טוֹבָא דְּלֵהוּן.

תִּבְתַּת נַח, מְנִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְאֲעֵלָא עֲמִיהָ שְׁנַיִם שְׁנַיִם (בְּרֵאשִׁית ז) שְׂבָעָה שְׂבָעָה זָכָר וְנִקְבָּה, לְקַרְבָּנָא, לְאֲגָנָא עַל נַח, וְעַל כָּל אִינוּן דְּעֵאלִין עֲמִיהָ לְתִיבָה. אוֹף הָכִי אֲלִין דְּמְנוּטְרִין חֲגִין וְזַמְנִין, דְּאִינוּן יָמִים טוֹבִים, שְׁנַיִם שְׁנַיִם שְׂבָעָה שְׂבָעָה, שְׁנַיִם שְׁנַיִם תְּרִין יוּמִין דְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, וְתְרִין יוּמִין דְּשְׂבָעוֹת, וּבְגִין דְּאִינוּן תְּרִין מְנִיָּהוּ בְּסַפְקָה, הָא אִית שְׁנֵי יָמֵי הַפּוּרִים בְּאַתְרֵיהוּ. שְׂבָעָה שְׂבָעָה, ז' יוּמִין דְּפֶסַח, ז' יוּמִין דְּסוּכּוֹת. נַח לְקַבֵּל יוֹם הַשַּׁבָּת, וְהִיא אִיהוּ מִכָּל הַחַי.

סִפְּהָ קָא אַגִּינָת עֲלֵיהוּ דִּישְׂרָאֵל, הִדָּא הוּא דְּכְתִיב, (יִשְׁעִיָּה ד) וְסִפְּהָ תִּהְיֶה לְצַל יוֹמָם מִחֲרֹב. סִפְּהָ קָא אַגִּינָת. מֵה תִּבְתַּת נַח לְאֲגָנָא, אוֹף הָכִי סִפְּהָ לְאֲגָנָא. וְעוֹד מִכָּל הַחַי, ח"י בְּרִכָּאן דְּצִלוֹתָא, מְאִינוּן ט' ט', בְּרִכְתָּא דְּמִינִין בֵּה אֲשְׁתְּלִימוּ י' סְפִירָאן מְעִילָא לְתַתָּא, וּמִתַּתָּא לְעִילָא. וְאִיהוּ לְקַבֵּל נַח.

וְעוֹד מִכָּל הַחַי, שְׂכִינָתָא אַגִּינָת עַל אֲלִין דְּנֻטְרִין י', אוֹת שְׂבָת בְּתַחוּמָא דִּילֵיהָ, דְּאִיהוּ ח' אֲלָפִים, תְּרִין אֲלָפִין לְכָל צַד. וְעוֹד, מִכָּל הַחַי, אֲלִין דְּנֻטְרִין י' אוֹת בְּרִית, דְּאִיהוּ בְּח' יוּמִין, דְּאַתְמַר עֲלֵיהוּ, (וַיִּקְרָא יב) וּבִיּוֹם הַשְּׂמִינִי יְמוֹל בֶּשֶׂר עָרְלָתוֹ. וְעוֹד, מִכָּל הַחַי, אֲלִין דְּנֻטְרִין אוֹת י', תְּפִלִּין בְּתַמְנִיָּא פְּרָשִׁיּוֹן.

אֲלָפִים, אֲלָפִים לְכָל צַד. וְעוֹד מִכָּל הַחַי - אֱלוֹ שְׂשׂוּמָרִים י', אוֹת בְּרִית, שֶׁהוּא בְּשִׁמּוֹנָה יָמִים, שְׁנַמְר עֲלֵיהֶם, (וַיִּקְרָא יב) וּבִיּוֹם הַשְּׂמִינִי יְמוֹל בֶּשֶׂר עָרְלָתוֹ. וְעוֹד מִכָּל הַחַי - אֱלוֹ שְׂשׂוּמָרִים אוֹת י', תְּפִלִּין בְּשִׁמּוֹנָה פְּרָשִׁיּוֹת.

השכינה, שהיא סְכָה, מגנה עליהם, ופורשת כנֶפֶשׁ עליהם כאמא על בנים, ומפני זה תקנו לברך הפורס סכת שלום עלינו. ומפני זה בחדש השביעי, שבו כל מצוות אלו, (שיר השירים ח) מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה, עם ישראל באביהם שבשמים. ואין מים רבים אלא כל האמות והממנים שלהם. אם יתן איש, שהוא סמאל, כל מה שיש לו בעולם הזה, כדי שישתתף באלו המצוות עם ישראל - בוז יבוזו לו.

וביום השמיני עצרת, פר אחד איל אחד. הרי פרשהו בעלי המשנה, למלך שזמן אורחים, לאחר ששלח אותם, אמר לאלו בני ביתו: אני ואתם נעשה סעודה קטנה. ומה עצרת? כמו שנאמר (שמואל א-ט) זה יעצר בעמי, ואין עצר אלא מלכות. מצד השכינה העליונה עושה סעודה גדולה, ומצד המלכות סעודה קטנה. ונהגין לעשות ישראל עמה שמחה, ונקראת שמחת תורה. ומעטרים לספר תורה בכתר שלו, רמז ספר תורה לתפארת, השכינה - עטרת תפארת.

אמר רבי אלעזר, אבא, מדוע מצד האמא העליונה מזמן כל הממנים של כל האמות, ומצד השכינה התחתונה לא מזמן אלא אמה יחידה, כנגד פר יחיד?

אמר לו, בני, טוב שאלת. מפני שמלכות היא רומזת לבת, שהיא צנועה בבית אביה ואמה. והיא ארוסה ולא נשואה. אין דרך ארץ לאכל עם אורחים. אבל אמא שהיא נשואה, דרך ארץ הוא (לאכל עם האורחים) אחר שמזמין בעלה אורחים לאכל על השלחן עם בעלה. ואם הם אורחים נכרים, לא אוכלים עמהם לא אבא ולא אמא, וכל שכן הבת. ומשום כך בסעודה של שבעים

שבִּינְתָא דאיהי סְכָה, אגינת עליהו, ופרישת גְדַפְאָה עליהו, כאמא על בנין, ובגין דא תקינו לברכא, הפורס סכת שלום עלינו. ובגין דא בִּרְחָא שביעאה, דביה כל פקודין אלין, (שיר השירים ח) מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה. עם ישראל באביוהוֹן שבשמים. ולית מים רבים, אלא כל אומין וממנן דלהוֹן. אם יתן איש, דאיהו סמאל, כל מה דאית ליה בעלמא דין, בגין (דף רנ"ו ע"ב) דישתתף באלין פקודין עם ישראל, בוז יבוזו לו.

וביום השמיני עצרת פר אחד איל אחד, הא אוקמוהו מארי מתניתין, למלכא דזמין אושפיזין, לבתר דשלח לון, אמר לאלין בני ביתא דיליה, אנא ואתון נעביד סעודה קטנה. ומאי עצרת. כמה דאת אמר, (שמואל א כ ט) זה יעצר בעמי, ולית עצר אלא מלכות. מסטרא דשכינתא עלאה, עביד סעודתא רברבא, ומסטרא דמלכותא, סעודתא זעירא. ונהגין למעבד ישראל עמה חדוה, ואתקריאת שמחת תורה. ומעטרן לספר תורה בכתר דיליה, רמז ספר תורה לתפארת, שכינתא עטרת תפארת.

אמר רבי אלעזר, אבא, אמאי מסטרא דאמא עלאה, זמין לכל ממנן דכל אומין, ומסטרא דשכינתא תתאה, לא זמין אלא לאומה יחידה, לקבל פר יחידא.

אמר ליה ברי, שפיר שאילת. בגין דמלכות איהי רמיזא לברתא, דאיהי צנועה בבית אביה ואמה. ואיהי ארוסה ולא נשואה. לאו אורח ארעא, למיכל עם אושפיזין. אבל אימא דהיא נשואה, אורח ארעא איהו (למיכל עם אורח) פתר דמזמין בעלה אושפיזי, למיכל על פתורא עם בעלה. ואי אינון אושפיזין נכראין, לא אכלי עמהוֹן, לא אבא, ולא אמא, וכל שכן ברתא. ובגין כך בסעודתא דשבעין ממנן, לא אשתתף למיכל עמהוֹן, חד

(לאכל עם האורחים) אחר שמזמין בעלה אורחים לאכל על השלחן עם בעלה. ואם הם אורחים נכרים, לא אוכלים עמהם לא אבא ולא אמא, וכל שכן הבת. ומשום כך בסעודה של שבעים